

Rewitalizacja a odnowa wsi

V Kongres Rewitalizacji Miast, Lublin 4 grudnia 2018 r.

Łukasz Tomczak

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

WPR i odnowa wsi

- SPO Rolnictwo 2004-2006,
- PROW 2007-2013
- PROW 2014-2020
- ???

Kilka danych liczbowych (1)

- SPO Rolnictwo 2004-2006
  - działanie 2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego
    - Zrealizowano 2 027 projektów
    - kwota pomocy wypłacona ze środków EFOiGR wyniosła 395,9 mln zł
      - całkowite wydatki kwalifikowalne 543,7 mln zł

Kilka danych liczbowych (2)

- Efekty działania:
  - wybudowano, zmodernizowano lub wyposażono:
    - 1 217 budynków pełniących funkcje kulturalne, w tym świetlic (759) i domów kultury,
    - 629 obiektów sportowych,
    - 750 elementów małej infrastruktury turystycznej oraz rekreacyjnej,
    - 197 km ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych.
  - zrewitalizowano lub adaptowano 80 budynków użytkowanych na cele publiczne:
    - ukształtowano 636 centrów wsi (poprzez odnowienie lub budowę placów, parkingów, chodników, oświetlenia ulicznego itp.),
    - zagospodarowano 90 zbiorników i cieków wodnych w obrębie miejscowości,
    - urządzono 694 tereny zielone, parki i inne miejsca wypoczynku.

Kilka danych liczbowych (3)

- PROW 2007-2013
  - Działanie 313. Odnowa i rozwój wsi (oś 3)
    - Zrealizowano 7 096 operacji
      - gminy – 5 469 operacji
      - instytucje kultury j.s.t. – 598 operacji
      - kościoły i związki wyznaniowe – 932 operacji
      - organizacje pożytku publicznego – 97 operacji
  - na łączną kwotę 2 mld 731 mln zł
    - w tym 1 mld 788 mln wkładu unijnego ze środków EFRROW

Kilka danych liczbowych (4)

- W efekcie zrealizowanych operacji m.in.:
  - wybudowano, zmodernizowano lub wyposażono:
    - 4,7 tys. budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury,
    - 2,9 tys. obiektów sportowych, placów zabaw, miejsc rekreacji,
    - 237 km ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych,
  - odnowiono:
    - 103 budynki wpisanych do rejestru zabytków lub objęte wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowane na cele publiczne,
    - 671 elewacji zewnętrznych i dachów w zabytkowych budynkach architektury sakralnej oraz zabytkowych cmentarzy,
  - ukształtowano ponad 2 tys. obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców,
  - zagospodarowano 116 zbiorników i cieków wodnych w obrębie miejscowości,
  - urządzono 418 terenów zielonych, parków i innych miejsc wypoczynku.

Kilka danych liczbowych (5)

- PROW 2007-2013
  - Działanie 413/313. Odnowa i rozwój wsi (oś LEADER)
    - Zrealizowano 8 059 operacji
      - gminy – 7 121 operacji,
      - instytucje kultury i.s.t. – 280 operacji,
      - kościoły i związki wyznaniowe – 570 operacji,
      - organizacje pożytku publicznego – 88 operacji
  - na łączną kwotę 1 mld 779 mln zł
    - w tym 1 mld 222 mln wkładu unijnego ze środków EFRR

Kilka danych liczbowych (6)

- W efekcie zrealizowanych operacji m.in.:
  - wybudowano, zmodernizowano lub wyposażono:
    - 4,4 tys. budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury,
    - 3,8 tys. obiektów sportowych, placów zabaw, miejsc rekreacji,
    - 959 km ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych,
  - odnowiono:
    - 109 budynki wpisanych do rejestru zabytków lub objęte wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowane na cele publiczne,
    - 378 elewacji zewnętrznych i dachów w zabytkowych budynkach architektury sakralnej oraz zabytkowych cmentarzy,
  - ukształtowano ponad 2 tys. obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców,
  - zagospodarowano 143 zbiorniki i ciek wodne w obrębie miejscowości,
  - urządzono 332 tereny zielone, parki i inne miejsca wypoczynku.

Kilka danych liczbowych (7)

- PROW 2014-2020
  - Działanie 7. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
    - Operacje typu:
      - Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne,
      - Kształtowanie przestrzeni publicznej,
      - Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego.
    - 266 umów przyznania pomocy na dzień 30.X.2018 r.
      - Nadal trwa weryfikacja WoPP.
  - Działanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LEADER/RLKS)
    - 513 umów przyznania pomocy na dzień 31.VIII. 2018 r. (w zakresie zachowanie dziedzictwa lokalnego)
      - (w tym 4 operacje własne LGD, 58 projektów grantowych).

Rewitalizacja - definicja

- Proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.
  - art. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

Cechy procesu rewitalizacji:

- Kompleksowość
- Koncentracja
- Komplementarność
- Partycypacja

Czy można powiedzieć, że na obszarach wiejskich zachodzi proces rewitalizacji?

Czy podejmowane są próby koordynacji działań w zakresie rewitalizacji?

□ PROW 2007-2013

- badanie zgodności z:
  - planami odnowy miejscowości (POM)
  - lokalnymi strategiami rozwoju (LSR)

□ PROW 2014-2020

- badanie zgodności z:
  - dokumentami strategicznymi dla obszaru (strategie i cele polityki rozwoju)
  - strategiami rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność RLKS
    - w tym wielofunduszowymi – przykład Woj. Podlaskiego)

Rola RLKS w rewitalizacji (1)

- Strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR)
  - ▣ powstawanie strategii - oddolne,
  - ▣ możliwość (obowiązek?) partycypacji ludności w tworzeniu strategii,
  - ▣ stosunkowo niewielki obszar objęty strategią,
  - ▣ analiza SWOT obszaru,
  - ▣ możliwość specjalizacji/ukierunkowania tematycznego,
  - ▣ określenie celów szczegółowych a nawet przedsięwzięć, składających się z wielu komplementarnych projektów o różnym charakterze (np. miejsca pracy, promocja, wykorzystanie lokalnych zasobów, w tym zabytków i historii jednocześnie)

Rola RLKS w rewitalizacji (2)

- Lokalna grupa działania
  - Podmiot zapewniający partycypację w realizacji LSR zarówno:
    - podmiotów publicznych (gmina, powiat, instytucje kultury)
    - jak i sektora społecznego (organizacje pozarządowe)
    - oraz sektora prywatnego (mieszkańcy, przedsiębiorcy)
- Posiadający kolegialny organ wybierający projekty do finansowania o zapewnionej prawem równowadze przedstawicieli sektorów w składzie
- Lokalni animatorzy – znający lokalne problemy, widziane z różnych punktów widzenia łączący różne środowiska

Dziękuję za uwagę,

Łukasz Tomczak

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”
Prezentacja opracowana przez Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dziękuję za uwagę